

TE GAST

In deze rubriek reageert een deskundige gast op een vraag of stelling. Deze week luidt de vraag: In Vlaanderen is er leerplicht vanaf 6 jaar. De meeste ouders sturen hun kinderen echter al naar de kleuterschool vanaf 2,5 jaar, maar niet iedereen. Is dat een probleem?

Alle kleuters naar school

© Reinhart Croon

Wouter DUYCK
Hoogleraar Cognitieve
Psychologie Universiteit Gent

In Vlaanderen gaan heel veel kinderen – meer dan 95 procent – heel vroeg naar de kleuterschool. Dat goede cijfer verborgt echter een probleem bij een beperkte, maar steeds groter wordende groep.

Wie thuis geen Nederlands spreekt, gaat immers vier maal vaker niet naar de kleuterklas dan wie thuis wel de schooltaal spreekt. Daarom gaat in etnisch diverse steden zoals Gent nu al bijna één kleuter op de tien niet naar de kleuterschool. Dat is een drama, want net wie het kleuteronderwijs het meest nodig heeft, haakt af. En dan komen die kinderen met een achterstand inzake taal en schoolattitudes op hun eerste schooldag terecht in een eerste leerjaar. Geen wonder dat ze het lastig krijgen. Probeer u maar eens een wiskundeles in het Turks te volgen, in een groep die andere gewoontes heeft dan de uwe.

Het Vlaamse onderwijs doet veel inspanningen om schoolachterstand bij kwetsbare groepen te genezen. Terwijl het zoveel doeltreffender en beter zou zijn om de problemen te voorkomen. Daarvoor is kleuteronderwijs van cruciaal belang en daar zijn verschillende redenen voor.

Onderzoek toont aan dat schoolachterstand voor een groot stuk al zichtbaar is in het eerste leerjaar en nooit meer weggaat. Wie als kleuter niet naar school ging, loopt bijna vijftig procent kans om als vijftienjarige niet een basisonderwijsniveau te halen. Wie amper een jaar naar de kleuterklas ging, ziet dat risico al dalen tot zeventien procent. Wie met een beperkte achterstand aan de start komt, ziet de problemen dus enkel maar groter worden.

Schoolachterstand is ook vaak taalachterstand. Allochtonen die thuis Nederlands praten, presteren in onze Vlaamse scholen helemaal niet zo slecht

in internationale testen, namelijk even goed als de gemiddelde Zweed. Allochtonen die thuis een andere taal spreken, halen de gemiddelde score van Kazachstan (echt). Taal is dus cruciaal. Waarom wachten we dan met leerplicht tot onze hersenen over hun taaltop heen zijn? Onderzoek toont dat de

Wie met een achterstand aan de schoolstart verschijnt, haalt die nooit meer in

kneedbaarheid van de hersenen afneemt met de leeftijd en net na zes jaar wordt het moeilijk nog het niveau van een moedertaal te halen. Kleuterhersen zijn taalsponzen. Daar moeten we gebruik van maken, in plaats van de vruchtbare periode te laten voorbijgaan.

Ook de samenleving heeft alle belang bij vroeger interventies. Nobelprijswinnaar en econoom

James Heckman volgde veertig jaar lang een groep kwetsbare kinderen en berekende dat elke euro gependend aan vierjarigen tot 300 euro opbracht. Dat is zowaar een jaarlijks rendement van zeven tot tien procent. Hoe vroeger de investering gebeurt, hoe groter het rendement blijkt te zijn. Investeren bij driejarigen zijn veel effectiever dan die voor zesjarigen. Een paar uur per dag intensief onderwijs bij kwetsbare kinderen leverde verbluffende resultaten op: hogere intelligentie, minder bijzonder onderwijs, vaker naar de hogeschool of universiteit, hogere salarissen en frequenter huisbezit. Voor de samenleving waren er ook niet te versmaden voordelen: minder uitkeringen en criminaliteit, meer belastinginkomsten. Onderwijs loont met andere woorden, niet enkel voor de betrokken kinderen, maar evenzeer voor de samenleving.

Wat moet er bijgevolg gebeuren? Het gaat om een beperkte groep, maar geen enkele samenleving kan zich veroorloven om

een tiende van alle kinderen van tevoren af te schrijven. Die boemerang keert immers keihard terug. De leeftijd voor leerplicht – die overigens eigenlijk best een schoolplicht zou zijn – moet omlaag, van zes naar drie jaar. Wie zich afvraagt wat dat zal kosten, moet zich afvragen wat niets doen kost.

Ook een minderheid van kwetsbare leerlingen mogen we niet zomaar achterlaten op weg naar voorspelbare economische en sociale armoede.

Die maatschappelijke noodzaak moet bovengeschiedt zijn aan voorzienbare juridische problemen. Onze grondwet voorziet vandaag immers een koppeling tussen de leerplicht en het recht – niet de plicht – op levensbeschouwelijk onderwijs. De onderwijskoepels moeten dan ook nadenken hoe dat verzoend kan worden met leerplichtonderwijs aan heel jonge kinderen.

Dat is een uitdaging die vooral het katholiek onderwijs, als marktleider, moet aangaan en aankunnen.

LEZERSBRIEVEN

Reageren op artikelen? Schrijf naar **KERK & leven**, Halewijnlaan 92, 2050 Antwerpen of e-mail naar lezersbrieven@kerknet.be, met vermelding van uw naam en adres. De redactie behoudt zich het recht lezersbrieven taalkundig te bewerken en in te korten.

Michel Mestrum

KERK & leven, 7 DECEMBER 2016

Ik herken mezelf in het verhaal van Michel Mestrum, zoals opgetekend in de *Klapstoel*. Vijfentwintig jaar geleden had ik ook ernstige psychoses. Ik dacht dat ik koning of minister ging worden en ik schilderde mijn huis in alle kleuren van de regenboog. Op café vertelde ik allerlei fantasieverhalen. Uiteindelijk werd ik gecolloqueerd.

Vandaag krijg ik nog steeds medicatie en kan ik behoorlijk goed de fantasie en de waarheid onderscheiden. Mijn verleden blijft me echter achtervolgen. Velen die mijn verleden kennen, nemen mij nooit meer ernstig. „Eens gek, altijd gek”, is hun motto. Nochtans is herstel mogelijk. Zelf heb ik de regie van mijn leven opnieuw in handen.

Er is nog veel werk aan onze samenleving, die door gebrek

aan solidariteit zieke mensen liever kwijt dan rijk is.

Tony VERBEECK, Mechelen

Angstige wereld

KERK & leven, 14 DECEMBER 2016

Zou de angstige samenleving niet vaak worden gecreëerd door een ontoereikende bereidheid een stuk van de welvaart te delen met mensen in nood? Wordt het accent niet te veel gelegd op consumeren en materialisme?

Miljoenen mensen wereldwijd zijn op de vlucht voor oorlog, terreur, klimaatopwarming en armoede, maar toch is het maatschappelijke draagvlak in het ‘christelijke’ Europa niet breed genoeg voor een waardige opvang en integratie. Zien wij dat als een bedreiging voor de eigen welvaart?

Het is ondenkbaar dat de christelijke waarden vruchten

kunnen dragen zonder naastenliefde voor de medemens. Zorg dragen en er zijn voor de medemens in nood is en blijft de identiteit van een christelijke samenleving.

Jezus Christus is immers zelf onze naaste geworden, in iedere mens. Dan is het vanzelfsprekend dat je andere mensen om Hem bemint. Zou de angstige samenleving de inspirerende woorden van het evangelie niet kunnen beschouwen als een wake-upcall voor een meer liefdevolle samenleving?

De katholieke Kerk is ook in de eenentwintigste eeuw nog steeds een aantrekkingspool en houvast voor iedere mens. Zij verkondigt immers werkelijk de evangelische boodschap, die het leven zinvol oriënteert naar levensgeluk zonder angst en wantrouwen.

Johan VAN TORNHOUT, Zulte

Advertentie

Mijn Stannah Siena, aangepast aan mijn behoeften

Documentatie en gratis prijsopofferte op
0800 95 950

info@stannah.be www.stannah.be

Naam + Voornaam
Adres
Postcode Tel :
Stad E-mail

Stannah sprl
Poeverstraat 208, 1731 Relegem

Stannah